Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXXI — Price 25c — Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, April 10, 1984 — VLIKo metai — Nr. 65

ŠIANDIEN ĮTRAUKS SOLAR SATELITĄ Į VIDU

JAV NEKREIPS DĖMESIO Į HAGOS TEISMO SPRENDIMUS

SOVIETŲ VALDŽIA SULAUŽĖ TAIKOS SUSITARIMUS, TODĖL HAGOS SPRENDIMAI NETURI GALIOS

WASHINGTON, D.C. — Praeitą penktadienį Valstybės departamentas pranešė Hagos teismui, kad per du metu JAV nepripažins Hagos teismų sprendimų. Savo laiku Sovietų valdžia sulaužė taikos susitarimus, ji pradėjo ginkluoti Centro ir Pietų Amerikos valstybes ir organizuoti ginkluotus sukilimus, kaip tai padarė Kuboje, o dabartiniu metu stengiasi apginkluoti Nikaraguą, kad galėtų įsiveržti į kitas kaimynines valstybes.

JAV patyrė, kad dabartinė Nikaraguos sandinistų vyriausybė yra nutarusi skusti JAV tarptautiniam teismui. Jie pradės bylą ir savaičių savaitėmis išgalvos įvairius kaltinimus, o JAV turės tarptautiniame teisme aiškintis.

Valstybės departamentas, aptaręs klausimą su prez. Reganu, pranešė Hagos teismui, kad Sovietų valdžia sulaužė tarptautinius susitarimus, apginklavo Kubą, o dabar, apginklavus Nikaraguą, siuntė ginkluotas gaujas į Salvadorą ir buvo pasiryžusi pavergti Grenados gyventojus.

Kol nebus sutvarkytas santykių valstybių įsiveržimas į Centro ir Pietų Amerikos valstybes, JAV nepripažins Hagos teismo sprendimų prieš Ameriką. Manoma, kad per porą metų Pietų ir Centro Amerikos valstybėse bus įvestos demokratinės vyriausybės, kurios taip lengvai neįsivels į naujus neramumus.

— Bolivijos prezidentas Siles Zuazo prisaikdino naują kabinetą, į kurį įeina ir pora kairiųjų maištininkų.

— Nigerijos kariuomenės vadovybė suėmė 6,000 žmonių. Juos atiduos teismui.

— Beirute kiekvieną dieną žūna po 20 žmonių iš abiejų pusių.

ATRODO, KAD PINIGAI LIPO PRIE MEESE'O

WASHINGTON, D.C. — Senato pakomitetis išaiškino dar vieną pajamų šaltinį, apie kurią Edwin Meese III turės pasiaiškinti.

Pasirodo, kad prez. Reaganas turi sudaręs specialų fondą gaunamomis aukomis. Prezidentas nemanė, kad jo pinigai būtų netvarkingai administruojami. Kiekviename atvejuje auka buvo įrašyta į knygas.

Prezidentas sudarė komisiją tam aukų fondui administruoti. Jis paskyrė Meesę į šią komisiją. Šis fondas pasiekė pusę milijono dolerių. Prezidentas, reikalui kilus, pasiųsdavo auką.

Paaiškėjo, kad iš šio fondo E. Meese gavo $5,000, bet jis neįtraukė šios sumos į savo pajamas. Jis tuos pinigus gavo, ir baigta. Atrodo, kad šį kartą Meese'ui bus sunku pralįsti pro adatos skylutę.

MARŠALAS TEISINA LĖKTUVO NUŠOVIMĄ

MASKVA, Rusija. — Sovietų aviacijos maršalas Aleksandras I. Koldunov sekmadienį pareiškė, kad nušovimas Pietų Korėjos keleivinio lėktuvo buvo tikslus ir teisingas. Jis tvirtino, kad P. Korėjos lėktuvo nušovimas buvo įvyg 1960-ais metais nušovimui, kada Amerikos lėktuvas skrido Sovietų teritorija šnipinėjimo sumetimais.

Kada žuvo 269 keleiviai ir visame pasaulyje kilo didelis protestas prieš Sovietų kariuomenės vadus, maršalas ždožio nepasakė, o dabar jis teisina keleivinio lėktuvo numušimą.

BAGDADAS. — Irako aviacija aviacija sekmadienį pietų fronto ruože puolė Irano kareivius, pasiruošusius žengti į Irako teritoriją.

KOVOS ŠIAURĖS VIETNAMO PASIENYJE

HANOJUS, Vietnamas. — Praeitą penktadienį Kinijos artilerija smarkiai apšaudė pasienyje buvusias Vietnamo karo jėgas. Šeštadienį Kinijos kariai įsiveržė į apšaudytas šiaurės Vietnamo teritorijas.

Sekmadienio ryte Vietnamo vyriausybė paskelbė, kad Kinija sudaro rimtą pavojų visai Pietų Azijai. Balandžio 6 dieną Kinijos karo jėgos įsiveržė į Long Son provinciją ir užėmė du strateginius kalnus bei visas jų apylinkes.

1979 metais šiose apylinkėse ėjo kruvinos kovos, kurių metu žuvo didžiausias žmonių skaičius iš abiejų pusių. Manoma, kad Vietnamo karo jėgos bandys išstumti Kinijos karius iš užimtų aukštumų.

NEPAVYKO DRAMBLIO KAULO MAIŠTAS

ABIDŽAN, Dramblio Kaulo Pakratys. — Praeitą penktadienį keli ginkluoti vyrai įsiveržė į Jaundės radijo stotį ir pareikalavo, kad visi ministeriai atiduotų ginklus.

Bet tuo pačiu metu pasigirdo vieno ministerio balsas, kuris liepė klausytojams daboti apsiginklavusius jaunus vyrus, kurie yra pasiryžę pagrobti vyriausybę ir įvesti netvarką.

Šeštadienio ryte buvo paskelbtas oficialus pranešimas, kad Jaundės maištininkai suimti ir atiduoti teismui. Visi nuginkluoti. Vyriausybė prašo gyventojus pranešti kariuomenės vadovybei, jei kas nors pamatytų ginkluotus vyrus gatvėj ar priemiesčiuose.

Parvežtos fotografijos rodo, kad fronto ruože žuvo 34 Irano kareiviai. Centro fronte Irako artilerija nušovė 15 Irano kareivių. Irakas tvirtina, kad visi lėktuvai grįžo į savo bazes.

NICOSIA, Kipro sala. — Čia girdėtas Teherano radijas tvirtina, kad šiaurės fronte Irano lakūnai nušovė 40 Irako kareivių.

Prezidentas Reaganas pareiškė, kad su rusais jis nesusitiks, kol nebus aišku, "apie ką mes suėję kalbėsime".

RUSAI TURI LEISTI PATIKRINTI ATOMINIUS GINKLUS

— MASKVA ATMESDAVO PASIŪLYYMUS TIKRINTI ATOMINES BOMBAS, DAUGIAU TO NEBUS. — SAKO SEKRETORIUS

WASHINGTON, D.C. — Černenka gali pasakyti, ką jis nori, bet Amerikos atominių raketų įrengimas Vakarų Europoj privers rusus ieškoti būdų atominiams ginklams mažinti.

Sovietų kariuomenės vadovybė sutraukė savo karo laivus šiaurės Europos vandenyse. Sovietų karo aviacija ryžosi manevruoti karidoriuje į Berlyną, bet šie jų žingsniai laisvojo pasaulio negąsdina. Sovietų valdžia šį kartą turės leisti patikrinti turimas atominių ginklų atsargas, — pareiškė sekretorius C. Weinberger.

Černenka vis kartoja, kad JAV turės atšaukti savo atominės raketas iš V. Europos, jeigu nori pradėti pasitarimus atominių ginklų skaičiui mažinti, o sekr. Weinberger tvirtina, kad privalės būti atominių raketų inspekcija.

K. Černenka kartojo seną istoriją

— Nėra jokio reikalo pasakoti apie būtina dialogą, — pareiškė Černenka, — bet turime imtis priemonių atstatyti tą padėtį, kuri buvo prieš Amerikos atominių raketų įrengimą Vakarų Europoje.

Tai pasaka, kurią pradėjo skelbti Andropovas. Kol jis buvo gyvas, tai Černenka klausyti nenorėjo apie jo praešimus, bet kai jis mirė, tai nieko naujo pats neišgalvoja, o tiktai kartoja J. Andropovo poziciją Europos taikai. Jis mano, kad Sovietų laivyno ir aviacijos manevrai privers laisvąjį pasaulį daryti nuolaidas.

Vakarai atmetė Andropovo pradėtą ir Černenkos kartojamą reikalavimą, Amerika savo raketų iš Vak. Europos neatšauks. Po to rusai išdėstė naujas atomines raketas Čekoslovakijoj ir Rytų Vokietijoj.

PRANCŪZŲ KARIAI PASILIKS ČADE

PARYŽIUS. — Prancūzijos gynybos ministeris Cheves Hernu sekmadienį pareiškė, kad prancūzų vyriausybė neatšauks savo ginkluotų pajėgų iš Čado. Savo laiku Čadas buvo prancūzų kolonija. Prancūzai davė Čadui nepriklausomybę ir padėjo susitvarkyti ekonomiškai.

Bet paskutiniais keturiais metais Libijos karo jėgos du kartu buvo įsiveržusios į Čadą. Pradžioje Libijos sunkvežimisi, aprūpinti labai storomis padangomis, užėmė visą šiaurės Čadą ir okupavo visas derlingiausias oazes. Čado aviacijos ministeris, prancūzų padedamas, išvijo libiečius.

Praeitais metais Libijos diktatorius padėjo vienam generolui sukilėliui paruošti maištą prieš legalią Čado vyriausybę. Čado kariams ir gyventojams pavyko apsisaugoti nuo Libijos įsibrovėlių. Kad nepasikartotų nauja Libijos invazija, Prancūzijos kariai neišvažiuos iš Čado.

KALENDORELIS

Balandžio 10: Agna, Mintautas, Dygūnė, Paisė, Sigizdas, Kilnutė.

Saulė teka 5:20, leidžiasi 6:25.

Oras debesuotas, gali lyti.

PASIRUOŠĖ IR ŠIANDIEN DAR KARTĄ BANDYS SUSTABDYTI

BANDYS PRIKABINTI 50 PĖDŲ KRIUKIU, ATVILKTI SOLAR MAX Į ERDVĖLAIVĮ

CAPE CANAVERAL, Fla. — Sekmadienį astronautas George D. Nelson buvo išstumtas iš erdvėlaivio, kad pasiektų 270 mylių nuo žemės aukštumoje besisukantį satelitą, vadinamą Solar Max. Satelitas buvo palaistas prieš 4 metus, bet sugedo ir nustojo siuntęs žinias žemėn.

Astronautas Nelson priartėjo prie satelito, buvusio 200 pėdų atstumoj nuo erdvėlaivio, ranka bandė prilaikyti įrankį, kuriuo galėtų prie satelito prisitvirtinti ir nustatyti, kas sugedo, pataisyti, jei galės, o jeigu negalės, tai pastumti artyn prie erdvėlaivio visą satelitą ir įtraukti į vidų, bet pasirodė, jog tai yra ne toks lengvas dalykas.

Dr. Nelson, dešimt metų dirbęs prie Solar Max, žino kiekvieną jo dalelę, erdvėje pajėgė visai priartėti prie satelito, rankomis paliesti, bet kai reikėjo imtis darbo, tai nesiėmė. Solar Max stovi gavo orbitoj, bet jis nestovi, o sukasi. Sukasi prieš Saulę. Pasirodo, kad ir erdvėje veikia gravitacijos įstatymai. Iškelti daiktai turi suktis, jeigu norite, kad jie slovėtų vietoj.

Astronautas Nelson žinojo, kad satelitas stovi vietoje aukščio atžvilgiu, bet jis dar sukosi apie savo ašį. Astronautas, didėj raktą atkišęs, bandė abiem rankom jį prilvirtinti prie satelito. Jis manė, kad raktą pataikys į galvelę, atsuks viduje esantį liežuvėlį ir galės atidaryti duris, bet kai reikia tai atlikti, niekaip neįmanoma rakto pritaikyti. Nespėja jo užkabinti, o jis jau nusisuka. Kai bando antrą kartą — vėl tas pats. O tuo tarpu Solar Max dar kitaip nusisuka.

Astronautas Nelson, įsitikinęs, kad jam nepavyks prisitvirtinti prie satelito, nutarė bandyti pristabdyti satelitą. Abiejose satelito pusėse sukosi du didėli sparnai Saulės energijai gaudyti ir satelito baterijas pildyti. Jis nusileido truputį žemiau, padėjo į šalį savo raktą, priartėjo prie vieno sparno, jį čiupo abiem rankom ir bandė sustabdyti. Visas satelitas sudrebėjo, astronautą pakėlė į viršų, kiek stabtelėjo, o vėliau dar labiau pradėjo suktis.

Antrą kartą astronautas Nelson satelito sparnų nelietė. Jis pabijojo, kad jo paties iš nugaroj laikomo motorėlio neatplėštų.

Cape Canaveral įsakė astronautams pailsėti ir 50 pėdų ilgio kriukiu užkabinti Solar Max ir bandyti įtraukti į erdvėlaivio vidų. Ten jį pataisyti ir paleisti. O jeigu nepajėgs to padaryti, tai ruoštis kelionei atgal, nes erdvėlaivis turi degalų tiktai vienai dienai. Erdvėlaivis grįžę viena diena vėliau, negu buvo planuota.

CAPE CANAVERAL, Fla. — Astronautui Nelson palietus Solar Max satelitą, jis pradėjo sukinėtis. Pirmadienį jis buvo stabilizuotas. Manoma, kad antradienį astronautai galės įtraukti į erdvėlaivio vidų ir pataisyti. Pirmadienio ryte taip astronautams įsakė Erdvių administracija.

Jeigu antradienį satelito nepataisys, tai jis dings erdvėje. Solar Max ištisus tris metus sukosi savo orbitoj, bet žinių nepranešinėjo žemei. Jeigu antradienį Solar Max nepataisys, tai šis 233 milijonų dolerių vertės satelitas dings erdvėje, pasibaigs jo atsargos, iškris iš savo orbitos ir nueis niekais. Satelitas antradienį bus įtrauktas į erdvėlaivį.

— Amritsos mieste indų maldykloj padėjo bombą, kuri sunkiai sužeidė tris maldininkus.

Indijoj suimtas sikhas turėjo liudyti prieš kitus sikhus, bet jis buvo nušautas.

— Pirmadienį aukso uncija kainavo $381.

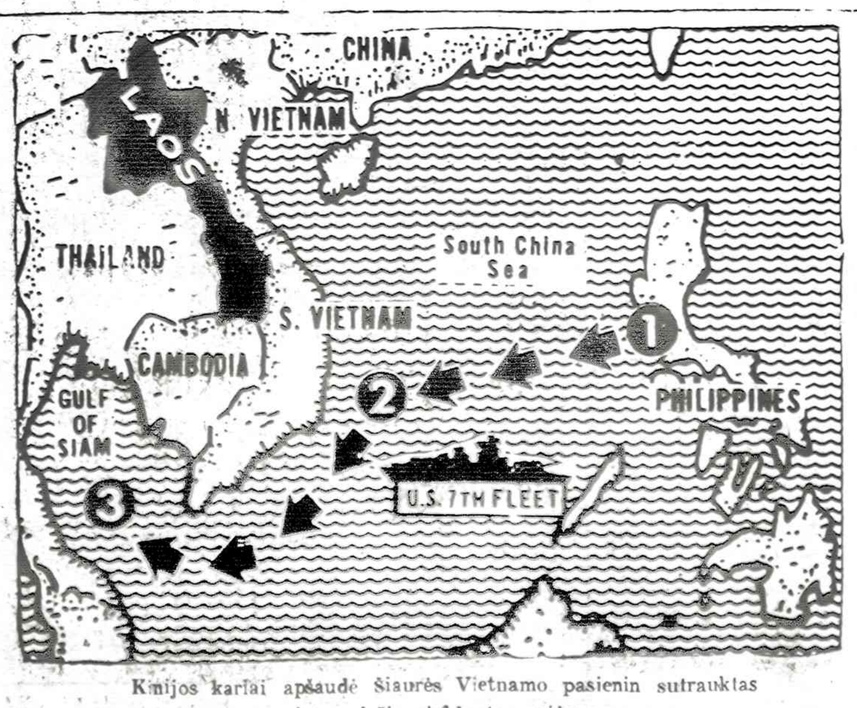

Kinijos karlai apšaudė šiaurės Vietnamo pasienin sutrauktas vietnamiečių ginkluotas pajėgas.

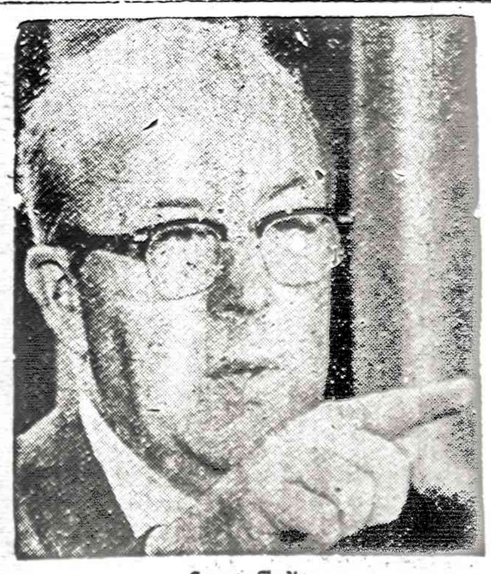

George Shultz

Sekretorius George Shultz pranešė, kad JAV nekreips jokio dėmesio į Hagos teismo nutarimus ateinančiais dviem metais. Rusai sulaužė savo taikos pažadus ir apginklavo Kubą, Grenadą bei Nikaraguą.

MONTREALIO ŽINIOS

Nors p. Aurelija Balašaitienė Toronto "Tėviškės Žiburiuose" (Nr. 11) viename savo straipsnyje — "Reikia ir spaudos, ir skaitytojų renesanso", bodisi laikraščiuose aprašomais mūsų didžiųjų švenčių straipsniais (pvz., Vasario 16 ar šiuo metu šv. Kazimiero metais) ir pranašauja, kad tokie aprašymai taip įkyrės skaitytojams, kad už mėnesio, ar net už kelių savaičių, jų niekas nebeskaitys — "ir ne tik jaunimas, bet ir vyresnieji" — rašo ji.

O, tas jaunimas p. A. Balašaitienės, visuose jos straipsniuose, pats didžiausias rūpestis!

Kiekviename savo straipsnyje (kuriuos aš mėgstu skaityti) p. Aurelija labai sielojasi tuo jaunimu: kad tik jam atsiradus tarp lietuvių, būtų malonu, įdomu, patogu, ir svarbiausia — linksma, ir, kad niekas jo nenuskriaustų! Tas, žinoma, gerai. Jaunimas mūsų ateitis, jį reikia saugoti ir globoti, nes gi jis vadovaus lietuviškai veiklai. Gal jie, pagaliau, ir pripildys laikraščius straipsniais apie sniego kasimą, lapų grėbimą, apie žolės laistymą ir apie sportininkus, mėgstančius vyną. Tada ir jaunimas skaitys lietuviškus laikraščius.

Kad ir niekas neskaitys dabar to mano aprašymo (kaip pranašauja p. A. B-nė), gal paskaitys kas nors vėliau, visgi pasiryžau parašyti, kaip ir montrealiečių buvo iškilmingai atšvęstas Šventa Kazimiero mirties 500 metų jubiliejus.

Tą didžią šventę suorganizavo Aušros Vartų bažnyčios parapijos religiniams reikalams taryva, kuriai vadovauja Albinas Blauzdžiūnas.

Šventė prasidėjo bažnyčioje 1984 m. balandžio 1 d. 11-tos valandos iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. Juozas Aranauskas, SJ, ir pasakė pritaikytą iškilmingai dienai gražų pamokslą.

Visų organizacijų vėliavos buvo išrikiuotos prie altoriaus. Priešakyje — šv. Kazimiero papuoštas paveikslas.

Parapijos choras, vadovaujamas Aleksandro Stankevičiaus, pakiliai giedojo gražiausias savo repertuaro giesmes ir pabaigoje visi kartu pagiedojome Lietuvos himną.

Po pamaldų, AV salėje prasidėjo minėjimas kun. J. Aronausko, SJ, invokacija, o vienuolės sesuo Palmyra paskaitė įdomią paskaitą apie šv. Kazimierą.

Toliau buvo sugrota plokštelė, kurioje išgirdom Šv. Tėvo pirmuosius lietuviškus žodžius: "Broliai ir sesės lietuviai", kuriuos popiežius pasakė švenčiant šv. Kazimiero šventę Romoje kovo 3-4 dienomis.

Popiežiaus kalba tęsėsi angliškai, ir pabaigoje ilgiau vėl lietuviškai. Kalbai pasibaigus, Klevelando "Grandinėlė" pagiedojo giesmę "Marija, Marija". Girdėjosi kartu ir didelės minios giedojimas.

Sekė koncertas

G. Čapkauskienė pagiedojo keturais religinės giesmes, o mergaičių choras "Pavasaris" — tris.

Gale, kartu su soliste, choras pagiedojo dar dvi giesmes.

Tarp tų giesmių ir A. Stankevičiaus buvo sukurtos švento Kazimiero garbei dvi giesmės. Akompanavo M. Roch.

Koncertui pasibaigus, mūsų energingas pirmininkas Albinas Blauzdžiūnas labai gražiai padėkojo visiems prisidėjusiems prie minėjimo rengimo. Per pusantros valandos minėjimas buvo baigtas, visiems sugiedojus Lietuvos himną.

Kadangi buvo pats pietų laikas, tai rengėjai su vyriausia šeimininke p. Janina Blauzdžiūnienė visus buvusius salėje svečius pavaišino labai skaniai pagamintais pietumis ir kava su pyragais.

Montrealiečiai labai nuoširdžiai atsiliepė į rengėjų pakvietimą paminėti mūsų vienintelį šventąjį Kazimierą, mirusį prieš 500 metų.

Bažnyčia buvo pilniausia žmonių, o salėje per minėjimą buvo tiek svečių, kiek tik buvo vietų.

Atrodo, visi buvo patenkinti ir laimingi, sulaukę tokios retos, gyvenime nebepasikartojančios didžiausios šventės.

Prie kasos buvo dalinama šv. Kazimiero biografija, jubiliejaus proga išleista Nek. Pr. Marijos seserų Putname, Ct. Viršelyje A. Galdiko piešta šv. Kazimiero paveikslas.

Po sunkios žiemos, pagaliau atėjo pavasaris ir į Montrealį. Pirmoji balandžio diena buvo labai saulėta, nors ir šaltoka.

Buvo šviesu ir džiaugsminga, kad sulaukėm pavasario, kad atšventėm tokį stebuklingą, net 500 metų, šv. Kazimiero mirties jubiliejų.

E. Kardelienė

Solistė Žina Čapkauskienė

IGAS ŠEINIUS

AUTOSTRADA Į VILNIŲ

(Tęsinys)

Miškai retėja ir šviesėja, slėnys darosi gyvesnis ir mažesnis, ir apylinkės atsiveria vis platesnės tarp medžių ir už jų. Kylanti saulė kaitrėja. Visus gena giliai į šešėlius ir puikiai šviečia dieną. Paukščiai yra susislėpę, nutilę iš baimės gamtoje, tik strazdai ir lakštingalos pripildo orą savo šviežiomis ir linksmomis giesmėmis. Gegutės zuja šen ir ten su viliojančiu kukavimu, ir piemenėlis yra paėmęs savo vamzdelį. Dvasia prisipildo žavesio, kad pamatytų ir išgirstų laisvo gyvenimo laisvą išraišką.

Pirma vienas, paskui antras atsisegė apikakles. Jų elastingi kūnai buvo pačiam gražiausiam amžiuj — amerikietis lietuvis siekė 30 slenkstį, o inž. Ingaunis truputį peršokęs, tačiau abu maža kuo skyrėsi. Rikas Eikis buvo truputį aukštesnis ir grakštesnis, Tada Ingaunis jėgingesnis ir tamsesnis, nors blondinas. Gimęs ir augęs JAV, dirbęs kaip mokslo žmogus, lektorius Eikis greit užėmė kelių inžinieriaus postą ir pasidarė plačiau žinomas ir kolegų mėgstamas, kaip tylus ir susivaldąs žmogus.

Abudu jie dabar išėjo anksti pasivaikščioti basnirčia, apsivilkę baltomis drobinėmis kelnėmis ir baltais, vasariniais marškiniais.

Proga šios rytinės sekmadienio bendros iškylos buvo ne tik ypatingai karšta gamtos meilė, bet ir tas faktas, kad jie kartu, šiose apylinkėse, gyveno pas Tado gimines. Tadas buvo atsipalaidavęs nuo autostrados statybos darbų — Vilniaus-Kauno kelyje, jis dirbo Rykantų-Vievio ruože, kad truputį pasilsėtų. Vakare įvyks jo sutuoktuvės su Birute, grakščia lietuvaite, Petro Gervydžio, teismo pirmininko, dukterimi. Gervydis ir jo žmona Eleonora šves tuo pačiu metu savo sidabrines vestuves. Kelioliktą kartą jie su Riku atvyko į Pagirį, arti Gervydžio dvaro, kad sulauktų savo būsimosios pagarbos pareiškimo ir perduotų dovanas.

Riko pažintis su Tadu siekia tuos laikus, kada šis, kaip būsimas civilinis inžinierius, atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes pastudijuoti amerikinės statybos, ir Rikas pasidarė jo didžiausias vadovas. Dviejų jaunų žmonių pažintis išaugo į tokį draugiškumą ir neišskiriamus saikus, kad atgimė Riko meilė savo tėvų žemei ir kalbai. Nuo rudens jis pasidarė anglų kalbos lektorium Kauno universitete ir uoliai ėmė studijuoti rytines lietuvių kalbos tarmes.

Du vyriškiai pasiekė aukščiausią Tauro viršūnę. Tai buvo aukštumų vainikas, apaugęs lapuotais ąžuolais, vietos gyventojų laikoma gražiausia vieta. Jaunuomenė čia darydavo šventes, nes šventieji alkai čia bylojo apie stabmeldybės laikus. Senieji žvelgė į ošiančius ąžuolus, kurie priminė senus lietuviškus padavimus, kai žmogus stovėjo kaip ąžuolas audrose ir brendo, kaip ąžuolas.

Ąžuolo viršūnėj tupi juodmelsvė rami vama. Ji nepastebimai švelniai sukalioja galvą ir žvalgosi po apylinkes.

Dėl juodvarnių, tų šiaurės papūgų, Tadas ir Rikas buvo pasiryžę taip anksti rytą ateiti čia. Buvo tik šešta valanda ryto. Rikas buvo susierzinęs dėl kelių varnų gamtoje, bet tuoj susirinko tokia gausybė žaisti ankstyvą rytą.

Platūs ir tapybiški vaizdai privertė Riką užmiršti varnas. Apylinkės jam buvo pažįstamos iš anksčiau. Ir Tauro kalną jis buvo tyrinėjimo tikslu apžiūrėjęs seniau, bet niekad nebuvo jis čia taip anksti. Ir gamtovaizdis dėl savo ilgų upių, kalnų ir Neries šešėlių žadino gyvumą, gilybę ir perspektyvos aiškumą. Rikas pasiekė Tadą ir nuėjo prie ąžuolų eilės, kur jis sustojo. Norint pasekti Neries tėkmę į šiaurę, galima eiti iki Kernavės, pakrančiui 50 kilometrų. Kairėj, pagal tėkmę, eina žalia miškų juosta, su laukų įtarpomis ir su vienu kitu mėlynu ežero paviršiumi.

Toliau tęsiasi išilgai gubriukai ir nusileidžia pakalnėlėmis. Iš čia matyt, kiek horizontas aprėpia į rytus, pietus ir pietvakarius. Paveikslai vis kitoniški. Čia dominuoja visur žaliuoją laukai ir tarp jų daugybė išsimėčiusių, vienišų ūkininkų sodybų su čerpėmis dengtais stogais arba raudonai nudažytomis plytomis. Dirvožemis čia nepergeriausias, besikeičią smėlynai ir molynai. Geresnėse vietose yra stambesni ūkiai. Jie švyti savo baltais mūro namais, savo miškuotom apsupom, savo parkais ir ilgomis topolių alėjomis. 1920 m. žemės reforma smarkiai apkarpė dvarus, suskaldė juos į mažus ūkius. Kartu su žemės ūkiu sukėlė kooperacijos sąjūdį, išugdė privačią iniciatyvą. Vykstanti pažanga pakeitė krašto veidą: pasidarė linksmiau ir šviesiau. Ūkininkai puošėsi geresniais drabužiais, jų vaikai augo stipresni ir gražesni.

— Keliai kasmet tiesėsi ir gerėjo, — džiaugėsi Tadas. — Prieš aną Didįjį karą, svetimiems valdant, rudenį ir pavasarį klimpo arkliai ir ratai, ir automobilis negalėjo riedėti sausiausią vasarą. Dabar pradeda rodytis ir kursuoti, kaip pulsuojantis kraujas jauname gajame kūne.

Jis užsidegė cigaretę ir ramiai pažvelgė į tolumas.

REIKIA SAUGOTIS

ARBATĖLĖ SU BUVUSIU KGB AGENTU

— Viešieji namai? — paklausiau.

— Ne. KGB neužsiima šitokiais dalykais. Tačiau Rygoje yra nemažai prostitučių. Paprastai jos privengia persirengusių ir uniformuotų milicininkų, todėl jos laikosi arčiau uosto, aptarnaudamos jūreivius iš Vakarų valstybių. Bet kartais jos pasirodo prie Inturisto viešbučių. Jauniems latvių vaikinams iš užsienio yra pasiūloma prostitučių paslaugos, bet kai jie jas atsiveda į kambarius, jie turi aibes nemalonumų. Nėra abejonių, kad visa tai suplanuojama iš anksto.

— Ar KGB yra labai efektyvi organizacija?

Šyptelėjęs Lesinskis pasakė:

— Nemanau. Jų šnipai iš viso pasaulio siunčia daug šlamšto. Bet yra gana daug ir sėkmingų atvejų. Jiems pavyko užmegzti kontaktus su latvių išeiviais, kurie išvyko iš Latvijos, nes nekentė Sovietų režimo. O dabar kai kurie iš jų net kviečiasi į savo valstybes, kur jie gyvena, KGB agentus į svečius ir suteikia jiems pagalbą ir informaciją. Tokiu pat būdu jiems pavyko infiltruoti ukrainiečių, lietuvių, estų, armėnų bendruomenes. Tarp Sovietų Armėnijos sostinės Erevano ir Beiruto yra tiesioginis oro ryšys, nes ten yra didelė armėnų įtakinga bendruomenė. Aš manau, kad 1970 metų pilietinis karas ten buvo Sovietų žvalgybos pribrandintas...

Į mano klausimą, ar būtų įmanoma sugriauti, nuversti KGB iš vidaus, jis tik numojo ranka ir nedavė jokio atsakymo.

Suvienytų Nacijų Organizacijoje Lesinskis dirbo vyresniuoju konferencijų organizatoriumi. "Mano kontaktas Suvienytų Tautų Organizacijoje buvo Valdik Enger. Jis dirbo politinių reikalų skyriuje. Vėliau jį areštavo ir nuteisė už šnipinėjimą Sovietų Sąjungai".

— Ar jo areštas turi ką nors bendro su jūsų pasilikimu Vakaruose?

(Nukelta į penktą puslapį)

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip AŠTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo nariams.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki $10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąja apdrauda — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už $1,000 apdraudos sumą temoka tik $3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopų veikėjus, jie Jums mielai padės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik $3.

● DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir kritikės lokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja $2.

● VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksli to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už $2.

● LIETUVIŠKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamošaičio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodami vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai nauding oje 333 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina $4

● KĄ LAUMĖS LĖMĖ, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik $3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a. Furgio Jašinsko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poziciją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja $6.

● SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoščenko kūryba, J. Valaitės vertimas. 209 psl. knygoje yra 46 sąmojingų novelių. Kaina $3

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Užsakant prašom, prideti šiek tiek pinigų siuntimo išlaidoms

GIFT PARCELS TO LITHUANIA
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
Maistas iš Europos sandėlių.
MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737
V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill.
• RŪPESTINGAI ĮSPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Tel. 476-2206

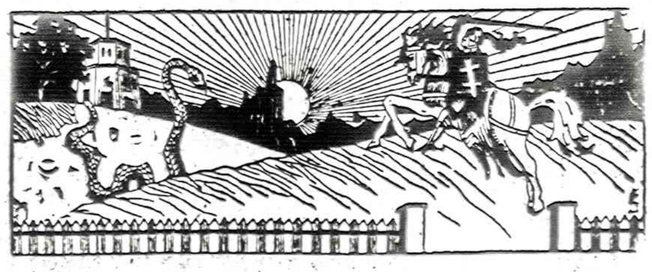

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip
IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,
parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.
Kaina $20. Kieti viršeliai. Paštas $2.
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

TVIRTA SVEIKATA – PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

PAMĖGTO GYVULĖLIO NETEKIMAS

Tiek kūnas, tiek nusiteikimai nukenčia žmogui netekus mylimo gyvuliuko.

(Gyvenimiška tiesa)

Dr. Jonas Adomavičius

Medicina iki dabar dar neturi pakankamai davinių apie šeimos narials laikomų pamėgtų gyvulėlių įtaką žmogaus sveikatai. Tik žinoma, kad pamėgto gyvulėlio netekimas gali stipriai neigiamai paveikti žmogaus sveikatą ir jo emocinį stovį. Psichinis nusiminimas (psychotic depression), net savižudybė gali būti papildoma nugaišus mylimam gyvuliukui. Tokiais atvejais dažniausiai pasitaiko menkesni negalavimai, kaip "visko atsisakymas" ar bejėgiškumo-beviltiškumo reiškiniai. Tokie dalykai, paprastai, esti pirmi skambučiai kokios nors kūno ligos.

Negerai, kad nedaug ką galima padėti tokiems savo mielo gyvuliuko netekusiems. Dar ir labai negerai, kad senesniuosius prižiūrį asmenys neturi bendro supratimo, kokį negerumą gali atnešti minėtas gyvuliukų netekimas.

Kai kurie pensininkai, netekę gyvuliuko, užsidaro savyje ir nerodo gedulo ženklų, bijodami pajuokos. Jei prieglaudose yra įvestas keliems valandoms dienoje gyvuliuko patiekimas seneliams, kai tas gyvuliukas nugaišta, būtinai reikia imtis atsakančių gydomųjų priemonių senelio nuraminimui.

Daugelis pensininkų netenka pamilto gyvuliuko ne dėl jo nugaišimo, bet dėl to, kad seneliui atsakomasbutas ar neleidžiama apsigyventi turint gyvuliuką. Tu būdu senelis esti priverstas skirtis su pamiltu gyvuliuku. Kai tas atsitinka, pensininką apima didelė įtampa. Įtampa nėra juokai pagyvenusiam žmogui. Ji jam gali pasibaigti nusiminimu, depresija, kuria nors kūno rasių gyvenime ir dėl to krimsliga ar net ir savižudybe.

Pensininkas, būdamas priverstas atsiskirti su gyvuliuku pergyvena dvigubą nepriteklių: 1. jis netenka patogumo, teikiamo gyvuliuko, 2. jį apima stipri įtampa dėl susilaukto nusiminimo. Būtų pensininkui didelė gydomoji pagalba, jei jis būtų įstatymu apsaugotas; jei jis galėtų pasilaikyti tą pamėgtą gyvuliuką, kurį jis turi, kai jam prisieina kitur kur apsigyventi.

Žmogus ne vien duona sveikas

Klaidingai daugelis mano, kad pensininkui užtenka duonos, dangojaus ir pastogės, o jau apie jo dvasinius, nuotaikinius reikalus niekam nereikia galvos sukti. Nieko negali būti toliau nuo tiesos, kaip toks galvojimas apie senelio dvasinius poreikius. Priešingai, pensininkas esti reikalingas daug didesnės paguodos už kitokio amžiaus žmogų. Mat, jį slegia sunkiausia žmogui našta — senatvė. Jis buvęs pajėgus - darbštus, dabar matydamas kilus darbant, jaudinasi, kad negalįs kaip anksčiau galėjęs.

Nepilnai suprantantieji sveikatos esmę, rūpinasi vien valgiu ir gėrimu. Tikrumoje, žmogaus sveikatai yra labai svarbus jo nuotaikos skaidrumas. Medicinos darbuotojai atliko daug tyrinėjimų išaiškinimui, kaip paveikia žmogaus sveikatą visuomeninės sąlygos, psichologinis ir jausminis, emocinis žmogaus stovis. Buvo ir tokių tyrinėtojų, kurie pripažino pamiltų gyvuliukų ir bendrai ne su žmonėmis surištos aplinkos įtaką sveikatai.

Kaip gyvuliukai pagerina sveikatą

Galima nustatyti, kokiais keliais gyvuliukai pagerina jų šeimininkų sveikatą. Vienas iš jų — DRAUGYSTĖ. Šalia jos dar yra sekantieji AŠTUONI keliai, būdai, kuriais gyvuliukai gerina žmogaus sveikatą.

1. Gyvuliukas neleidžia žmogui užsisėdėti, verčia jį judėti ir tuomi stiprinti savo sveikatą.

2. Pensininkas su gyvuliuku užsiima, jį prižiūri, turi užsiėmimą, be kurio jis vietos nemu, depresija, kuria nors kūno rasių gyvenime ir dėl to krimstųsi.

3. Senelis turi ką nors paglostyti, o tai labai svarbus dalykas vienišo žmogaus gyvenime.

4. Senelis turi į ką nors pažiūrėti.

5. Gyvuliukas seneliui suteikia apsaugą.

6. Gyvuliukas išjudina žmogų mankštinimuisi.

7. Gyvuliukas skatina senelį pažaisti ir pasijuokti.

8. Gyvuliukas suteikia pensininko gyvenimui tvirtumą.

Iš tų 8 niųteikiamų pensininkui iš gyvuliuko pusės gerumų, išskirtinai svarbūs yra du:

1. Pamėgtas gyvuliukas suteikia žmogų jaustis, kad jis esąs reikalingas kam nors.

2. Išjudina žmogų rūpintis ir kitais, ne vien tik savimi. Pensininkas tampa labai nelaimingu žmogumi, vien tik apie save besirūpindamas. Tai jam čia, tai ten skauda, tu jam padėk. Tai jis nemiega, tu jį migdyk. Tai jį visi apleido, tu jį paguosk. Tai jis dabar negalįs dirbti kadaise dirbtų darbų ir dėl to jo gyvenimas esąs niekam vertas, tu jį stiprink. Ir taip tą dažno pensininko daina yra be galo ir krašto.

Jaunesnieji neskriaustkite senesniųjų

Yra susekta, kad pensininkas tampa nelaimingu, kai, savo gyvenime globojęs gyvuliukus, staiga tos globos netenka. Mat, jo giminės ir draugai, neva gero pensininkui norėdami, o tikrumoje visai senelio reikalų, dvasinių nusiteikimų nesuprasdami, įkalba pensininkui nesti tą gyvuliuko globą. Pensininkas tų nesusipratusių giminių esti raginamas liautis dirbęs, skatinamas liautis vaikais besirūpinęs, namų reikalais savo galvą sukęs, nusinamas atsisakyti nuo visuomeninių bei ūkio pareigų.

Tada pensininkas patalpinamas į duobę: jis pasijunta esąs beverčis, bejėgis ir vis daugiau nuo kitų priklausantis. Toks pensininko nusiteikimas yra baisesnis už bėdą. Tas pensininko jausmas, kad niekuo tau nereikia rūpintis, kad nėra kam tu būtum reikalingas, yra dažna priežastis pensininko pablėdimo geros nuomonės apie save ir susilaukimo nusiminimoo, depresijos.

Žinoma, už visada pensininkas gali turėti tokių giminių, draugų ar visuomeninių organizacijų, kurie-kurios būtų reikalingi-reikalingos pensininko talkos. Iš čia aišku, kodėl jų a lietuvė ar tėvas kūdrys jungiasi prie svetimtaučių. Girdi, ten mes kavutę išgeriam, pyragėlį suvalgom, pasišnekam... Arba vėl, ten mes pavalgome, nes lietuviai neniokoja gero valgio pagamintų. Ten mes pasišokam, o lietuviai neturi geros muzikos... Tikrumoje, tokie lietuviai atkrinėliai nuo lietuviško kamieno savo širdies giluinoje jaučia kartėlį, nes jų gyvenimas būtų daug laimingesnis jiems esant savųjų tarpe. Juk taip visos tautybės čia Amerikoje grupuojasi su savaisiais. Jas jungia viso gyvenimo savitas bendrumas.

Už tai kiekvieno čia gyvenančio mūsiškio pareiga yra pasirūpinti KIEKVIENU globos reikalingu mūsiškiu pensininku, idant jis imtų jaustis laimingesniu, atsiradęs saviškių tarpe. Mūsų tik saujelė, todėl lietuviško duonos kepalo kiekvienas trupinys mums yra brangus lietuviškoje mityboje.

Čia ir prieiname pamilto gyvuliuko naudą. Jiems reikia šeimininko, kuris juos mylėtų, jais rūpintųsi, juos globotų. Ilgainiui toks gyvuliukais rūpinimasis tampa pensininkui daug vertesniu dalyku už dabartinį mėginimą gerinti "nerūpestingas" pensininko dienas, teikiant jam visokius žaidimus bei išvažiavimus.

Išvada. Yra pakankamai duomenų, kad su pamėgtais gyvuliukais draugystė gali būti vertinga priemonė pagerinimui pensininko sveikatos ir jo nusiteikimų. Įrodyta, kad gyvuliukai atlieka svarbias psichologiškas ir visuomenines pareigas. Taip pat yra žinoma, kad gyvuliukai gali sumažinti žalingą pensininkui įtampą ir sumažinti jo pakeltą kraujospūdį. Todėl reiktų atkreipti didesnį dėmesį senyvo žmogaus draugystė su pamiltu gyvuliuku.

Mieste gyvenantieji pensininkai dar ir saugumo sumetimais turėtų turėti atsakančius gyvulius. O jei jie juos globojo anksčiau, tai pensininko dienų sulaukę gauna daugiausia naudos iš tos su gyvuliukais draugystės.

Bet kokiais sumetimais atskyrimas senelio nuo mylimo gyvuliuko gresia senelio sveikatai ir gerai nuotaikai. Reiktų, kad reikalas būtų įstatymu taip sutvarkytas, idant pensininkas, bet kuriuose namuose gyvendamas, galėtų globoti savo pamiltą gyvuliuką.

Ir senelius globojantieji turėtų keistis, neturėtų apsileisti, nes kai kurie pensininkai gauna didelę naudą iš draugystės su pamiltais gyvuliukais.

Gaila, kad mažai kas rūpinasi gedinčiu seneliu, netekusiu savo pamiltto gyvuliuko. Toks gedulas gali būti senelio sveikatai labai pavojingas. Čia ne vieta juokams, girdi: "Yra čia dėl ko liūdėti dėl nugaišusio šuns ar tokios katės, aš nekenčiu jų, jiems turi būti sava vieta..."

Tikrumoje, kiekvienas žmogus yra kitoks savais nusiteikimais kiekvienam dalykui. Mat, kai kurie seneliai gailisi nugaišusio ar atimto iš jų gyvuliuko taip, kaip ir mirusio savo šeimos nario. Priešingai irgi esti, kai kurie žmonės visai nesigaili savų artimųjų. Tik palikimas tokiems nedorėliams yra vienintelis rūpestis.

Todėl reikia kiekvieną skatinti rūpintis gyvais sutvėrimais. Toks rūpestis bus naudingas išėjus pensijon, kai dauguma ar visi žmonės pensininką apleis ir niekas neužstos, ir niekas jam nepadės. Tada draugystė su gyvuliukais pagerins psichologinius ir visuomeninius poreikius. Kiekvienam pensininkui visose jo gyvenimo pakopose. Kas pamilsta gyvus daiktus, tas pamilš ir žmogų. Tos meilės dabartinis žmogus kuo labiausiai stokoja. Imkime sau pavyzdžiu didžiausią gyvybės mylėtoją gydytoją Alberį Šveicerį. Jis Afrikoje statydamas ligoninei pamatus aplenkė skruzdėlyną. Tokią meilę turintysis gyvybei, nežudys nė vieno dar negimusio žmogaus, kurių čia dabar kasmet nužudoma milijonais. Dalinai gal dėl to ir susilaukia įvairiopos baisumės tokie žudikai.

Pasiskaityti. Aging, Sept.-Oct. 1982. U. S. Administration of Aging.

— Pašalintas Honduro generolas Gustavo Alvarez Martinez ketvirtadienį iš Kosta Rikos atvyko į JAV.

— Čekoslovakijos katalikų savaitraštis kritikavo popiežių. Popiežius nesitarė su kataliku, niekinančiu popiežių.

— Honduro generolas Gustavo Alvarez Martinez galėjo važiuoti ir į Venezuelą, bet jis pasirinko JAV-es.

— Irako lėktuvai ir kryžninė ugnis privertė iraniečius trauktis nuo Basros.

— Irano valdytojas Chomeini įsakė mobilizuoti jaunimą ir siųsti į Basros sritį. Iranas nori užimti Basrą, bet iki šio metojam nepavyko.

— Senatorius Charles Percy pranešė, kad Ungo galės įvažiuoti į Ameriką, viza jam vėl sus grąžinta. Ungo yra demokratas, nebeklauso komunistų.

● Negalvodamas kursi — bėdoj atsidursi.

Pavasaris Lietuvoje (Augustino nuotrauka)

ŽYDĖSI, LIETUVA!

Ateis žiedams mergaitės meilė,
Laukuose vasaros grąžios.
Apsnigsit, vyšnių ilgos eilės,
Be galo ir pradžios.

Artojai žengs paguosti lauko.
Sodybos, kvepiančių miškų.
Stebėti, debesys kaip plaukia
Gegutės džiugesiu — kuku...

Paukšteli, tu, čiulbėsi dainą
Sode, žieduose man.
Senoj lūšnelėj vaizdas mainos —
Saulelė veržiasi langan.

Iš kieto kailio nerias upės,
Į marias liesitės, lašai.
Smutkelis vienas tik suklupęs,
Žaizdose gelia taip!

Gerai, kad saulė vėl sugrįžta,
Rytuos pagausim ją.
Ir aš, ir aš prisipažįstu —
Žydėsiu lelija.

Žydės ir mano visas kaimas,
Sodyba bus gyva.
Žydės gyvenimas, kaip laimė,
Žydėsi, Lietuva!

K. Dulkė

VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA
sveikiname Naujienų skaitytojus
ir mūsų įstaigos rėmėjus.

SYLVIA KRUMPLIENĖ, ROMA MASTIENĖ, VLADAS ŠIMAITIS, PETRAS LEIPUS, RAIMUNDAS MERKYS, ALGIS REGIS, DIETER GENTILAS, LUDVIS J. MIRONAS ir PAUL J. GALVYDIS.

ŠIMAITIS
REALTY
2951 West 63rd St. Tel. 436-7878

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
SAVO KLIENTAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS LINKI

FRANK ZAPOLIS IR ŠEIMA
ĮVAIRI APDRAUDA — INSURANCE
3268½ West 95th Street
EVERGREEN PARK, ILL.
Phone: GArden 4-8654

Linksmų Šv. Velykų švenčių
visiems draugams ir klientams linki
A. LAURAITIS
INSURANCE AND REAL ESTATE
4651 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Telef.: LA 3-8775

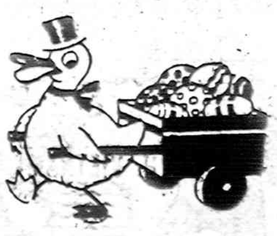

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems savo klientams, draugams
ir pažįstamiems
ANTANAS, JUOZAS ir POVILAS
VILIMAS SU ŠEIMOMIS
3400 So. Lituanica Avenue
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: 376-5996
arba
Tel.: 376-1882

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

ECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 374940000
Postmaster: Send address changes to Naujienos
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago $45.00 per year, $24.00 per six months, $12.00 per 3 months. In other USA localities $40.00 per year, $22.00 per six months, $12.00 per three months. Canada $45.00 per year, other countries $48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
trims menesiams	$15.00
vienam menesiui	$5.00

Kitose JAV vietose:

metams	$40.00
pusei metų	$22.00
trims menesiams	$12.00
vienam menesiui	$4.00

Kanadoje:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
vienam menesiui	$5.00

Užsieniuose:

metams	$48.00
pusei metų	$26.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius, pirmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuviškasis Birčius

Vilius Bražėnas, apvažiavęs visą eilę vakarų, šiaurės ir rytų Amerikos miestų, grįžo į Floridą, pasivaikščiojo po spalvingomis kriauklėmis nuklotą Bonita Springs balto smėlio paplūdimį ir pradėjo rašyti laiškus iš kelionės. Kiti tokius laiškus rašo bevažinėdami, bet Bražėnas imasi plunksnos, kai grįžta namo.

Bražėnas yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio ideologas. Kartais jis užsuka į šio sąjūdžio grupeles ir paskaito jiems paskaitą, bet keliones jis ruošia amerikiečiams. Keliuose Amerikos miestuose yra John Birch Society skyriai, bet jie tiek nusigyvenę, kad neturi amerikiečių, kurie galėtų interpretuoti kasdieninio gyvenimo įvykių birčininkų ideologijos kryptimi. Lietuvis Bražėnas tiek įsigyveno birčininkų ideologija, kad jis tapo geriausiu birčininkų ideologijos aiškintoju.

Būtų daug gražiau, jeigu patys birčininkai savo grupės ideologiją aiškintų, o ne Bražėnas. Jis nevažiavo į birčininkų valdomą kraštą, bet atvažiavo į demokratinę Ameriką, kur mes visi suvažiavome. Amerika neseniai minėjo 200 metų demokratinio valdymosi sukaktį, tai būtų naudingiau, jeigu Bražėnas būtų pasimokęs pagrindinių demokratinės sistemos pagrindų. Jis galėtų birčininkams demokratijos pagrindus dėstyti, ir jam nebūtų jokio reikalo be pagrindo prie Naujienų kabinėtis.

Kol Bražėnas arba jo pasekėjai prie Naujienų nesikabinėjo, mes nieko jam nesakėme. Iš prigimties jis yra feljetonistas. Jam geriausiai sekasi feljetonus rašyti. Pirmoji jo feljetonų knyga vadinasi "Normuotos šypsenos". Normuotą žodį Mackus paėmė iš Bražėno. Truputį jis pakeitė, kad neprimestų, jog tai Bražėno išmislas.

Neteko niekur skaityti nė vienos Bražėno paskaitos amerikiečiams. Jis tariamai iš amerikiečių šypsosi, kaip jis šypsojosi iš lietuvių. Jis nesako iš "Lietuvos", arba

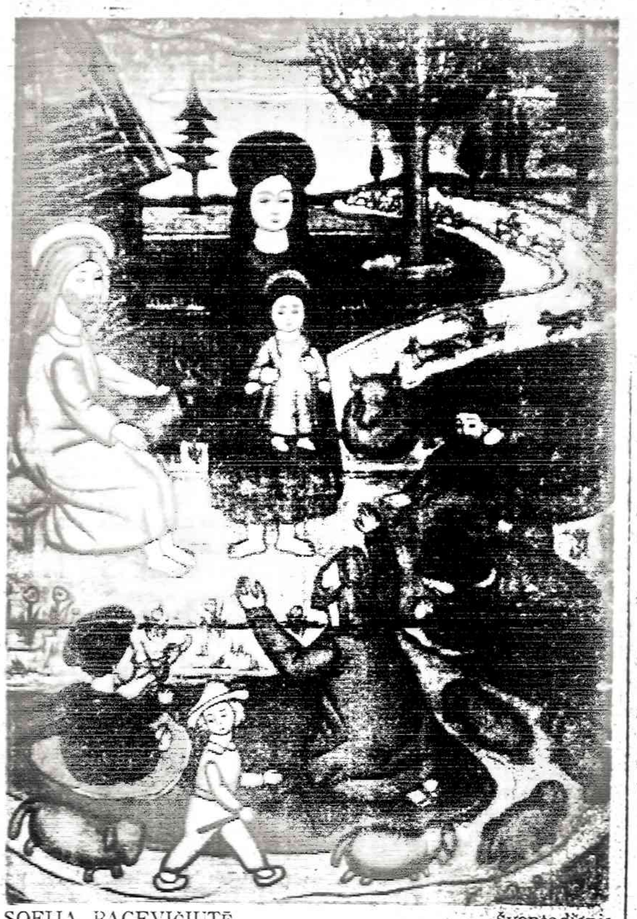

SOFIJA PACEVIČIUTĖ — Šventadienis

"Didžiosios Lietuvos", bet jis sako iš "Senosios Lietuvos". Jis paleido gandą, kad jis gimęs Mažojoj Lietuvoj, bet tikrumoj jis gimė Rygoje, iš ten senovėje nuvežtų vokiečių, o gal suvokietėjusių mažlietuvių, o gal net iš prūsų.

Jeigu jis nebūtų feljetonistas, tai jo laiškai iš kelionės būtų kitokie. Šį laišką jis pavadino "Šiltas žvilgsnis į šaltą tūrą". Bet "tūras" nelietuviškas žodis. Šachmatininkai turi turą, bet lasininkai apie "turą" nieko nežino. Jie pakeis vieną raidę ir juoksis. O feljetonistui svarbu, kad juoktųsi. Jis juokiasi iš laiško, o lasininkai juoksis iš pavadinimo.

Bet toliau seka rimtas dalykas. Jis rašo:

"Amerikietė antikomunistė, vietinės TV programos vedėja, džiaugiasi gavusi progos savo TV auditorijai pristatyti (ne paguldyti? — R.) pavergtos Lietuvos patirtį, komunizmo realybę ir jo grėsmę Amerikai patyrusį pravažiuojantį lietuvį (V. Bražėna — R.). Sužinojusi, kad toje vietoje esama lietuviškų viešosios opinijos formavimo įstaigų, pranešė apie lietuvio kalbėtojo toje apylinkėje atsilankymą vienos tokios įstaigos vedėjui. Ji buvusi tikra, kad jis su dėkingumu priims žinią ir gal galės pasinaudoti, be jokių išlaidų sau, savo tautiečio (Bražėno — R.) užklydimu. Ir?... Mano tautietis prisipažino žinąs apie šį lietuvį kalbėtoją (Bražėną — R.). Vietoje pasinaudojęs informacija, jis rado reikalo įspėti amerikietę, pasidalindamas su ja, matomai — jo manymu atšiauria, informacija apie lietuvį: "He is Birch..." (Jis yra Berčininkas...).

(L. Lietuva, 1984 m. balandžio 5 d.)

"Birch" angliškai Beržas, o Bražėnas išvertė į berčininkus. Jis norėjo parodyti, kad tos įstaigos vedėjas nemokėjo angliškai.

Toliau feljetonistas visai nurašo. Jis sako:

"Liūdesį dėl kai kurių mūsų inteligentų neišmatuojamo ignorantiškumo ir nesugebėjimo po tiek metų dar vis nenusikabinti nuo komunistinio - "liberalinio" šmeižto meškerės šiuo atveju praskaidrino įdomus sutapimas: ta, lietuvio įspėta, žymi vietinė TV asmenybė pati yra... "Birch"... Lygiai, kaip "Birch" buvo apie trečdalis ten paskaiton susirinkusios (170 asmenų) publikos, kuri lietuviui kalbėtojui (Bražėnui — R.) už mintis ir informaciją padėkojo atsistojimu ir ilgais plojimais". (Ten pat).

Chicagoje Bražėno nesiklausė toks didelis birčininkų skaičius. Ant pirštų apskaičiavome kitas vietas, kur Bražėnas "tūrino". O vedėja negalėjo būti birčininkė. Kai amerikiečiai samdo televizijos stoties vedėją, tai nustato, kas ji tokia yra.

Lietuvis galėjo pasakyti, kad jis birčininkų negarsins, lietuviai jį pažįsta dar iš Vokietijos, bet kad televizijos stoties vedėja būtų birčininkė, tai neįmanomas dalykas, nes tose vietose, be Chicagos, kur Bražėnas birčininkams kalbėjo, stotys priklauso abraomams. Jie tikrai neduos progos birčininkei stoties valdyti, ir jie neleis, kad birčininkai atsistoję jam ilgai plotų.

Čia ideologas pertempė stygą. Lasininkai patikės šia feljetonisto žinia, bet Amerikos lietuvių jis neįtikins.

VLADAS POŽELA

KOVOS DĖL SPAUDOS

(ATSIMINIMAI)

(Tęsinys)

Ir šiandien, kai jau kelios dešimtys metų praėjo nuo anų jaunystės dienų, audringų revoliucinių metų, Jokūbonis vis dar negalėjo užmiršti. Jo gyvasis [illegible] džiaugsmo ir kaudžiamų prisiminimų palydėta. Žodis po žodžio, ir jis [illegible] darosi, čia buvo [illegible] nakvynę, kur revoliucijos [illegible] vykdė savo uždavinius. [illegible] Marijampolės stabas kur plėšo spausdintas ugningas revoliucijos žodis.

Jokūbinė [illegible] jos istoriją.

Paišiūrėti kaulus, ant Nerlo kranto stovįs, nuo amžiaus jėgos nam lis, medinė aukšta tvora nuo gatvės ir iškrypusiomis žemomis durimis. Bet ko ji nematė anuo Lietuvos audrų ir vėtrų metu! Judri buvo Jokūbinė!

Suvalkų kalėjimo užpuolimas

1906 m. kovo 17 dieną Vilnių pasiekė gandas:

— Kapsukas pabėgo!

Tikrai jis pabėgo. Vincas Kapsukas tuomet dar buvo socialdemokratas. Gabus, judrus partijos narys. Revoliucijos metais jis veikė Užnemunėje — Marijampolės apskrityje.

Kapsukas ne tūko drąsos, bet trūko papratto apdairumo. Atvyko jis į mitingą kaiman šalia [illegible], kur jau zujo policija su [illegible] agūnais. Žmonės tai [illegible], žinojo ir Kapsukas. Vos tik [illegible] mitingas, kai pasirodė [illegible] policija ir [illegible]. Jis buvo areštuotas. [illegible] buvę šaisvinti su[illegible] Marijampolės da[illegible] bet nebuvo apsaugos, [illegible] padarytų. Kapsukas [illegible] kalėjimą [illegible], pradėjęs [illegible] susirgusį, buvo išvežtas į Suvalkus ir pagaidyas [illegible] ligoninėn. Jis pakaltinta[illegible], žad 1. priklausė LSDP; 2. Karo stovio metu karšuome[illegible] agitaciją. Karo teismas Suvalkuose turėjo nagrinėti jo bylą. Perspektyva buvo liūdna — ilgų metų kalėjimas. Turint galvoj jo menką sveikatą (vėlau [illegible] džiova), tai [illegible] beilaikę mirtį.

— Reikia gelbėti. — galvojo Partijos centro komitetas.

— Reikia, reikia gelbėti žmogų nuo mirties. [illegible] kartojo, raginno kiti draugai.

Bet niekas nieko nedarė. Suvalkuose nebuvo kovos organizacijos. Laiškuose Kapsukas nervinosi: "Vladai, gelbėk", rašė jis iš kalėjimo.

Beliko pačiam imtis iniciatyvos ir ieškoti gerų draugų. O jų maža. Daugiausia pasitikėjau Kipru Bieliniu ir Baltuku-Raskiu. Žinojau, kad paskutiniajam imponuoja Kapsuko drąsa. Manau: žmogui bus proga nevykusią drąsą parodyti. Apsirikau.

— Ko lindo? — aiškėjo man Baltukas, kai pasitaikė prisėdėti prie žygio.

Likome dviese — Kipras ir aš. Kipras iš Suvalkų grįžo Vilniun, kai paaiškėjo, kad Kapsukui išlaisvinti reikia LSDP Vilniaus organizacijos kovos būrio pagalbos.

Anuomet, 1906 metais, buvo dar daug karingo ūpo. Su tais mintimi Suvalkuose kreipiausi į PPS organizaciją. Suradau joje nelaukėtos pagalbos. Ypač daug širdies ir užuojautos parodė dr. A. Jasciolkas. Į tuo metą dieną jau buvo daug padaryta: pirmiausia buvo išsirita "[illegible]" ir jos aplinka, paskui vidaus padėtis.

Kapsuko, pasirodo, būta miesto ligoninės kalėjimo skyriuje, antrame aukšte. Sargyba ginkluota. Patikrinimas būna šešių valandą. Raktai pas viršininką. Trečiosios kameros durys — trijų vyrų darbas. Įleidžia į namus durininkas. O nugalėti tam aparatui aš turėjau 12 žmonių. Žmonės buvo rinktiniai: kalviai, meistrai, šauliai ir šiaip stipruoliai. Išsiaiškinta situacija ir antpuolio planas. Smulkiausiai suskirstytas darbas ir susitarta dėl ženklų — puolimo, atsitraukimo ir pavojaus. Viskas vykdoma pagal komandą. Mirtis tam, kas pabėgs iš sargybos. Suprantama: mieste karo stovis, ir galvėse patruliai. Drausmei ir planui patikrinti per dieną prieš einant suruoštas manevras. Baigęs pratimą, susidariau įspūdį tvirto, drausmingo būrio.

Paskirtuoju metu — 18.15 val., kai tik atėjo naktinė sargyba, — ligoninė jau buvo apsupta: telefono vielos nupiautos, visi išėjimai apstatyti, ir įeita vidun. Įėjome keturiese: trys dideli tvirti vyrai ir aš. Du sargybiniai, durininkas ir dar kažkoks pareigūnas tuojau buvo nuginkluoti ir surišti. Perspėta: taip jiems bus geriau. Palikęs apačioje savo sargybą, atsidūriau antrame aukšte, prie trečiosios kameros durų. Kapsukas jau stengėsi iš vidaus, laičiau durys nesidavė išlaužiamos. Raktas buvo pas viršininką. Laimei, kai kilo triukšmas, jis pats prisistatė.

— Rankas aukštyn! — į krūtinę atremti du revolveriai paragino viršininką iškelti aukštyn rankas.

(Bus daugiau)

— Irake prasidėjo kovos Mažnun srity, gana toli nuo Basros.

INŽINIERIUS LIŪDAS MIKŠYS

(Tęsinys)

Tie iš Koroneia's ir žolingo Haliartos'o, ir kas turėjo Plataia ir tie, kas gyveno Glisas'e, ir kas turėjo pastatę Thebes tvirtovę ir šventovišką Onchestos'ą su Poseidon'o skaisčiu kapu; ir kas turėjo Arne, turtingą vynuogynais ir Mideia ir šventovišką Nisa ir Anthedon'ą prie tolimiausio pasienio. Nuo šitų atplaukė penkiasdešimt laivų po šimtą dvidešimt jaunų bajotėnų kiekviename laive.

Dabar pradėkime bandyti LTt. veiksmingumą, kiek ji atitinka mum žinomų seniausių vardų kilmę arba jų darybą. Naudosiuos ir savo susidaryta kartoteka, kad užpildyčiau LTt. vietas tinkamais vardais.

LEITOS, vienas iš bajotėnų karių vadų Trojos kare. Tai "ei" dvibalsio vardažodis, kuriam yra liet. atitikmuo "Lietus", IV: narys, o LTt. bus:

1: Leitos, Iliados bajotėnų vado vardas Trojos kare. Leitos, sn. grk. atitinka liet. žodžiui ar pavardei Leitas. LŽV: Leitė, up. Leitiža, up. LAV: Leiciškių km. p. 127. Leitiškių km. p. 35. Leitmargių km. p. 496. Leicių km. p. 321. Leikiškės km. p. 264. Pavardė Leitas.

II: Lėtos. Lethos yra Iliadoje; trojėnų pusėje pelasgų karių dviejų vadų tėvas Trojos kare. Liet. lėtas, negreitas, lėnas, ramus žmogus. Itl. Letus, kalbnas, Ligurijoje, kur gyveno žmonės: Giruli, Lapicini ir Hercates, liet: giruliai, lapikiniai ir herkatai. Grk. Letos vardui liet. atitiktų vardas "Lėtas", jei toks būtų. Rus: "lėto", vasara ir metai, kai klausia ar atsako, kiek tau metų? Panašiai, kaip ir pas ukrnč. vasara "lito". LŽV: Letausas. Letava, up. LAV: Letenių. Letukių km. Pavardė: Letukas ir Letausas.

III: Lytos, nėra Iliadoje. Litana Silva, Italijos miškas, kame gallai supliekė romėnų-umbrų jungtines karo jėgas. Liet. rytus, tarm. žodis, reiškias bdr. kalboje lietus, angl. the rain. Ukra. "lito", reiškia vasara pas ukrainiečius ir metai, kaip ir pas rusus, kai klausia: kiek tau metų? "Litas" Nepriklausomos Lietuvos pinigo vienetas. LŽV: Lytežeris, ež. Litwa, km. p. 12. Litwiany, ožk. R 13. LAV: Litkūnų km. p. 179. Litvinų km. p. 222. Litvinų vs. p. 197. Litvanciškės km. p. 23. Litviniškio km. Litviniškių km. Pavardė: Litas.

IV: Lietos, nėra Iliadoje. Liet. Lietus būtų lot. atitikmuo, jei toks vardas rastųsi lot. kalboje. "Lietus" yra lietuvių kalbos žodis, angl. the rain.

Kas įdomiausia šitoje lentelėje, tai žodį lėtas lietuviai gavo tiesioginiu būdu iš savo protėvių, neva sen. graikų, bet žodžius lytus ir lietus per lotynus. Žodžiai lėtas ir rusiškas lėto, seniau rašytas su "jatį" raide, ródo kaip lietuvių protėviai tardavo vienbalsį "e" bei kaip mes turėtumėm tebetarti dabar. Kad tarp lit. vietovardžių su "e" nėra jokio skirtumo, galinčio priversti tarti juos kitoniškai, negu kaip žody lėtas, rusų lėto, kad J. Jablonskio fantazijos garsas "ia, žymimas e", visai nereikalingas lietuvių kalbai ir, kad LTt. nurodo teisingai, kaip privalo būti tariamas garsas "e".

PENELEOS, kito bajotėnų karių vado Trojos kare vardas. Jo vardo pirmesnė lytis galėjo būti Penoileos ar Penaileos, o jiems LTt.: "oi" periodas.

I: Penoileos.

II: Penoleos.

III: Penyleos. Liet. Peni-kas.

IV: Penioleos. LAV: Penionių km. p. 417. Penionių vs. p. 417. Penioucių k. p. 265.

"ai" periodas.

I: Penaileos.

II: Penaleos. LAV: Penagalio km. 191.

III: Penyleos. Atitikmenys kaip pirmiau.

IV: Penialeos. LAV: Peniaukos dv. p. 156. Paniaukų vs. p. 417.

APKESIALOS, trečio bajotėnų karių vado vardas Trojos kare. Šita mvardui nėra atitikmens.

PROTHOENOR, ketvirto bajotėnų karių vado vardas Trojos kare. Jam yra atitikmuo liet. pavardė: Protas.

Kas liečia KLONIOS, penktą bajotėnų karių vardą, tai jam galėtų būti pirmesnės vardo lytys Klounios ir Klounaios, o LTt.:

"ou" periodas

A. II: Klounios.

II: Klonios a. Kloni-s b. Klon-os c. Klonois d. b. klonys, liet. žodis, reiškia slėnys, slėni vieta: šr. rt. aukšt. tarmėj slasna vieta. LAV: Kloninių km. p. 391. Klonių vs. p. 386. LŽV: Klovainių mstl. J4. Klojimas, šr. rt. aukšt. trm. pastatas, kaip kitur kluonas. Jame jauja ir grindys: plūkto molio. Ant laito (grindų) krečia kūlius stogams dengti ir seniau kuldavo su spragilais visus javus, suvežtus į klojimą (kluoną).

III: Klūnios.

IV: Kluonios a. Kluoni-s b. Kluon-os c. Kluonois d. b. Kluoni-škių km. p. 85. Kluon-os, sn. gr. žodis, kluonas gi liet. žodis, pagal LKV: jauja, laitas bei kluoniena, o kluoniena: pieva aplink kluoną arba klojimą. a. Kluoni-os, sn. gr. žodžio lytis, bet sulotyninta: Kluonius. Liet. Kluonius, V.J. kunig. pavardė. b. Kluonis, J. pavardė. Kiek senelesnė lytis žodžiui Kluonios: kur "i" iš dvb. "ai": Kuonai-os: iš jo kilo: Kluonalių km. p. 115. LAV.

Dabar imame vietovardžio Klonios antrą pirmesnę vardo lytį, Klounaios. Jam LTt. bus:

B. I:: Klounaios.

II: Klonaios.

III: Klunaios.

IV: Kluonaios a. Kluona-os b. Kluon-ios c. Kluoniaos d.

Imame IV: b. Kluonaos ir skaldome dvib. "ao":

I: Kluonaos.

II: Kluonas. LAV: Kluona-lių km. p. 115. Kluonas, kaip pirmiau: Tab. A. c. kluon-os

(Bus daugiau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

Modernios poezijos knyga. Kaina 5 dol. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553
Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
1907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Valandos: antrad. 1—4 popiet,
ketvirtad. 5—7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5545

Florida

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapumo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 ar 376-5996

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA korteles.
R. ŠERĖNAS. Tel. 925-8063

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto,
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1549
4159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZIS BRAZDŽIONYTIS
Programos vedėjas
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakare.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2948 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

REIKIA SAUGOTIS

Atkelta iš 3 psl.

— Galima sakyti, kad taip, turėjo. Suvienytų Tautų Organizacijoje mes tik laukėme ir rašydavome nuobodžius pranešimus apie savo užsienio kolegas, jų asmenybę ir jų silpnybę. Sumanymas toks, kad laikui bėgant aš turėjau būti pervestas į visuomeninių reikalų skyrių. Dirbdamas tame skyriuje aš daug keliaučiau ir turėčiau reikalų su spauda.

1978 metais jam pasitaikė proga — jo dvidešimtmetė dukra ir jo antroji žmona atvažiavo pas jį į Niujorką praleisti vasaros atostogų. Tada jie paprašė politinio prieglobsčio. Lesinskis atsisakė papasakoti tai detaliai.

— Mes turėjome susitikimą su Sovietų atstovais Valstybės departamente. Vienas iš jų buvo latvis. Viskas įvyko gana draugiškoje atmosferoje. Prisimenu, mano žmona juokėsi per visą susirinkimą.

Dabar jis gyvena vėl kita pavarde. Kokia ji — nepasakė. Amerikiečiai buvo jam labai dosnūs, bet jis jiems nedirba. Jis dabar užsiima akademine veikla.

"Jei pamatyčiau kurį nors iš savo buvusių kolegų, aš praneščiau FBI".

"Aš vis dar turiu būti labai atsargus. Yra daug nemalonių atsitikimų. Istorija su lietsargiu ir bulgaro mirtimi neįkvepia drąsos".

Jis ruošėsi tą vakarą pasikalbėti su latviais - išeivais.

— Ar bus ten KGB?

Jis vėl nusijuokė ir pasakė:

— Manau, kad bus kas seka, bet gal nebus su fatališku lietsargiu.

(Iš Europos Lietuvio)

— Irako prezidentas yra įsitikinęs, kad iraniečiai neįkels kojos į Irako žemes.

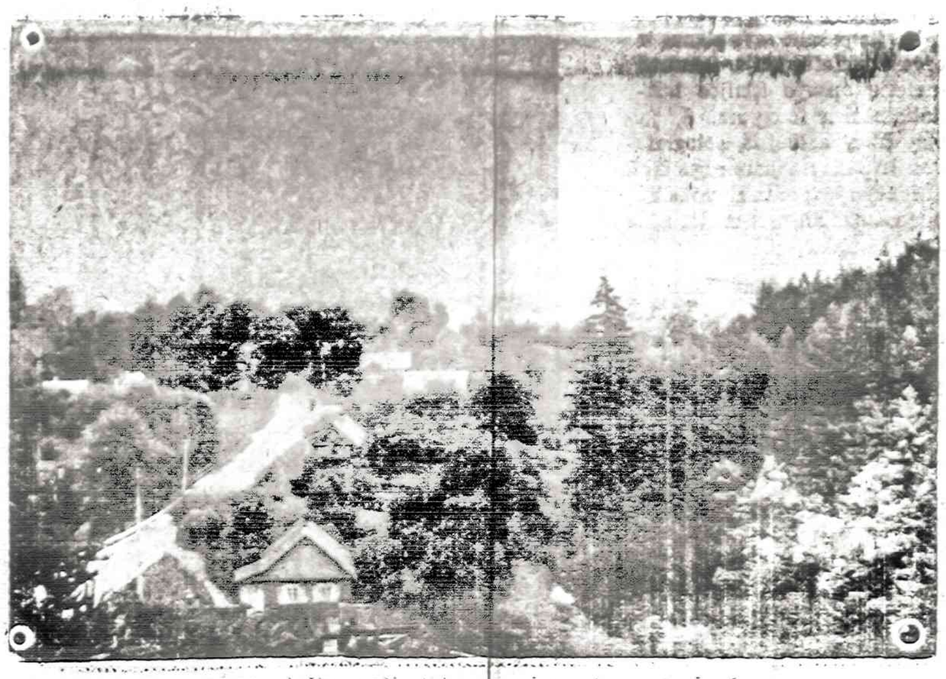

Pasakiško grožio Vilniaus priemiestis — Verkiai

Griežti švedų laikraščio žodžiai

Švedijos vyriausybė 1940 m. tautų teisės ir žmoniškumo vardu reikalauti laisvės šioms tautoms; tautinės laisvės ir laisvų demokratinių rinkimų. Anuometinė Švedijos vyriausybė padarė didelę klaidą, pirmoji po hitlerinės Vokietijos pripažindama sovietinę Baltijos valstybių okupaciją. Dabar jau nebėra nė vieno tų švedų politikų, padariusių minėtą klaidą. Šiandieniniai politikai laisvi kitaip nuspręsti. Reikalauti laisvės baltiečiams tuo pačiu pagrindu, kaip ir visais kitais atvejais, kai Švelija Jungtinėse Tautose ar kitais būdais užtaria mažas tautas prieš didžiąsias galybes, laikydamas visų tautų apsisprendimo teisės principo.

Kokie tipai valdo Kremliuje, parodo Gromyka, kuris neseniai lankėsi Stockholme ir kalbėjosi su Palme. Vos Gromyka grįžo į savo smurtinio režimo koridorius, niekingais kaltinimais buvo apdrabstytas mūsų šalyje gerbiamas socialdemokratas. TASSas apšmeižė 84-rių metų Bruną Kaninį, latvių socialdemokratų vadovą Švedijoje ir socialistų internacionalo garbės pirmininką. Kaninis šiandien yra vienintelis gyvas valstybininkas iš tų, kurie 1918 m. paskelbė Latvijos nepriklausomybę. Jis buvo kalintas rusų ir vokiečių. Visa savo būtybe ir visais savo darbais Brunas Kalninis stovi už demokratiją ir teisingumą. Švedija neturi jokio pagrindo tylėti, kai dikatūriniai kraugeriai puola Kaninį.

Atsakykime: Gromyka nemandagiai išnaudojo švedų vaišingumą — sugrįžęs nesukliudė nešvaraus puolimo prieš gerą žmogų, kuris tapo Švedijos piliečiu dėl to, kad bolševikai išprievartavo jo kimės kraštą. Jų psichologinis karas, kaip povandeninių laivų įsiskverbimai ir šnipinėjimas šiaurės valstybėse, neturi įbauginti mūsų tylėti. Ar švedų socialdemokratai turės pakankamai drąsos vienbalsiai ginti savo vienminį Kaninį ir pasakyti Gromykai ir kitiems Kremliaus pakvaišėliams, kad čia, savo krašte, mes aukštai vertinam tiesą ir demokratiją? Švedai viliasi, kad Baltijos tautos veikiai atgaus savo laisvę. Rusai, palikite Pabaltijį! Jums nėra ten ko veikti".

Savo griežtu tonu šis straipsnis nėra būdingas nei švedų spaudai, nei juo labiau vyriausybei, tačiau neabejotinai atspindi plačių visuomenės sluoksnių nuotaikas, kurios buvo ir yra palankios Baltijos tautų laisvės siekimams.

A. Lembergas

— Vatikano pareigūnai praeitą mėnesį bandė susitarti su Čekoslovakijos katalikais, bet jiems nepavyko. Čekoslovakijoj į katalikų tarpą įsibrovė komunistai.

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

DOVYDAS P. GAIDAS
ir
GERALDAS F. DAIMID
EUDEIKIO KOPLYČIOS
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

GORDON
Funeral Home and Cremation Service
Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1345
1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME
4424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245
KIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikštės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
Laidotuvių Direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

SPAUDOS KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Praeitą penktadienį, balandžio 6 d. vakare, Lietuvio Sodyboje įvyko mėnesinis Chicagos Lietuvių Spaudos Klubo narių susirinkimas.

Susirinkimą pradėjo klubo pirmininkas Antanas Marma. Jis papasakojo apie nepaprastai sunkią žiemą, sniegą ir šaltį, gerokai sutrukdžiusį Spaudos klubo narių susirinkimus.

Dr. Jonas Adomavičius pavaišino visus susirinkusius šviežia ir skania apelsinų sunka ir pastebėjo, kad klubo nariai, dalyvaudami įvairiose lietuvių organizacijose, dirba naudingą visuomeninio auklėjimo darbą.

Naujienų redaktorius papasakojo susirinkusiems apie filipiniečių vedamą kovą teisybei nustatyti. Teisybė labai dažnai truputį aptemdyta, prasprūksta beveik nepastebėta. Rodos, kad mes jau išaiškinome ir prie visų aktų turime, o ji, kaip tas smėlio driežas, dingsta ir reikia vėl jos ieškoti iš pradžių.

Visi žinome, kad prieš 5 mėnesius Manilos aerodrome buvo nužudytas filipiniečių senatorius Benigno S. Aquino. Pats Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos, praeitais metais besilankydamas Amerikoje, patarė senatoriui grįžti į Manilą ir dirbti naudingą darbą, tuo tarpu prezidento žmona, pažinusi senatorių, patarė jam nebegrįžti.

Sen. Benigno Aquino, pats su savim kovodamas — grįžti ar negrįžti, — nutarė vis dėlto grįžti. Jis įsitikino, kad 3 metai, praleisti Bostone, nei jam, nei filipiniečiams naudos neatnešė. Jis nutarė sprendimą greitai vykdyti, kad vėliau vėl nepakeistų savo nuomonės. Jam atrodė, jog nuomonių kaitaliojimas yra nenaudingas, bereikalingai leidžiamas laikas neatneša naudos žmogui ir žmonėms. Jam ir į galvą neatėjo mintis, kad nelaimė žmogų dažnai traukia.

Senatorius B. Aquino nutarė grįžti į Manilą. Jis pranešė artimiesiems ir giminėms. Žmoną ir vaikus jis laikinai nutarė palikti Bostone, bet žadėjo visus tuojau parsivežti į Filipinus.

Jis buvo tikras, kad nusprendė teisingai, bet kai pasiekė Anchorage, tai suabejojo. Jis turėjo nusipirkęs bilietą skristi filipiniečių lėktuvu, bet kai reikėjo lipti į lėktuvą, tai užtruko valandą ir paėmė kiniečių lėktuvą, skrendantį į Manilą, o vėliau į Hong Kongą, Šanchajų ir Pekiną. Pasąmonė jam sakė, kad lėktuvo linijos pakeitimas gali būti naudingas daromai klaidai išaiškinti, jeigu tokia būtų padaryta.

Filipinų kariuomenės vadovybė ėmėsi apsaugos priemonių grįžtančiam senatoriui apsaugoti, kad kas nors pakeliuje jam neatsitiktų. Ta vadovybė nusiminė, kai sen. Aquino įlipo į kiniečių lėktuvą. Filipinų saugumo vadovybė buvo pasiuntusi 21 karius į Anchorage, o jie turėjo grįžti be senatoriaus. Filipiniečių saugumas susiprato ir paliko keturis saugumiečius, kurios įspraudė į kiniečių liniją.

Saugumiečiai negalėjo parvežti senatoriaus savo lėktuvų linija, bet jie pakeitė savo planus ir parvežė kiniečių linija. Lėktuve senatorių apsupo Kinijos laikraštininkai ir fotografai. Su juo visą laiką kalbėjosi, fotografavosi ir pasikalbėjimą registravo. Tai buvo paskutiniai pokalbiai su senatoriumi, nes mirtis labai arti jo sukinėjosi.

Maniloj nuskridus lėktuvui, Filipinų kariai įsakė jam pirmiausia išeiti iš lėktuvo. Kartu su juo ėjo tie keturi filipiniečių saugumiečiai, kurie pajėgė įsprukti į Manilon beskrendantį lėktuvą. Nespėjo senatorius žengti kelis laiptus iš lėktuvo, pasigirdo šūvis, palaikęs senatoriui į pakaušį. Jo galva nulinko, visas apsiliejo kraujais. Senatorius suknitubo ant laiptų, bet jis tuojau buvo dviejų karių paimtas ir nuvilktas žemyn.

Kažkokiu stebuklingu būdu ten atsirado ir Rolando Galmanas. Kareiviai 8 šūviais jį vietoj nušovė. Kelios kulkos patėkė į galvą, o kitos į krūtinę ir į vidurius.

Laimė, kad Hong Kongo žurnalistė Sandra Burton turėjo savo magnetofoną visą laiką atdarą ir užregistravo šaudymus, įsakymus šauti, ir pokalbius togalogiškai. Tai buvo tarpusavė saugumiečių kalba.

Penkis mėnesius buvo vedamas apklausinėjimas apie senatoriaus Aquino nužudymą, bet siūlo galas nebuvo rastas. Dabar jau žinoma, kas jį nušovė ir kur jis buvo nužudytas.

Klubo nariai Kožica, Kreivėnas, Marma, Rėpšienė klausinėjo apie vedamą tardymą ir apie gerai organizuoto senatoriaus nužudymo tyrinėimo eigą.

Spaudos klubo nariai nutarė palikti tą pačią klubo vadovybę šiems metams ir dirbti kartu su kitomis lietuviškomis organizacijomis.

Rep.

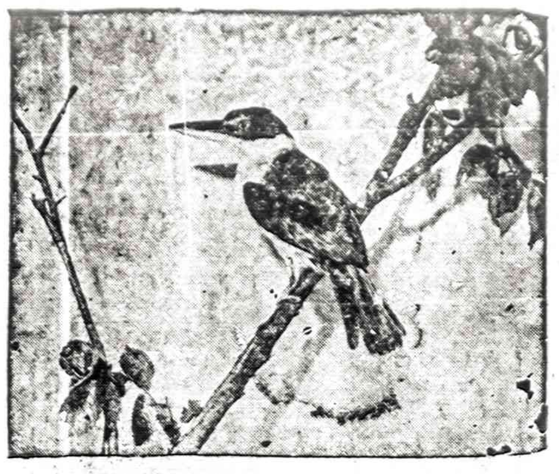

— Kasa, **lietuvių federalinė kredito unija**, už IRA terminuotus indėlius moka 11%. Atidarius ar paddinus savo sąskaitą iki š.m. balandžio 15 d., indėlį galite nuraityti nuo 1983 metų pajamų.

Kasa

DVEJŲ METŲ MIRTIES MINĖJIMAS

A.A. dr. **Vytauto Balčiūno** dvejerių metų mirties minėjimas rengiamas 1984 m. balandžio 28 d., šeštadienį, 6 val. vakaro, Lietuvų Tautiniuose Namuose, esančiuose 6422 So. Kedzie Avenue.

Akademinėje dalyje kalbės p. Vytautas Paukštelis (iš Kenosha, Wi.) ir dr. Vytautas Dargis. Meninę programą atliks pianistas M. Motekaitis.

Po akademinės dalies — vakarienė. Minėjimą rengia ir visus kviečia R.L.I-nė.

Stalus užsakyti tel.: 863-5135 (Cicero), 523-0148 (Brighton Park), 434-4639, 434-4645 ir 737-0928 (Marquette Parke) ir pas visus Centro valdybos bei Apylinkių valdybų narius.

Centro Valdyba

— Indijos premjerė Indira Gandhi pasirašė įstatymą, kuris leidžia Punjabo provincijos maištininkus padėti ilgiems metams kalėjiman.

DU NUSIKALTĖLIAI

"Kiekvienas, kūris Kristų tiki, nelieks sugėdintas. Nėra skirtumo tarp žydo ir graiko, nes tas pats visų Viešpats, turtingas visiems, kurie Jo šaukiasi: Kiekvienas, kuris šaukiasi Viešpaties vardo, bus išgelbėtas". (Romiečiams 10:11, 12).

Prašome pasiklausyti šios radijo programos šiandien 8:45 val. vakare banga 1450 AM per "Lietuvos Aidus".

Sekmadienį 9 val. ryte išgirsite per Sophie Barcus, radijo banga 1490 AM, "Išgelbėtas pakaitalu".

Jei turite klausimų, malonėkite parašyti. Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454.

— Bolivijos kariuomenės vadovybė praeitą savaitę apsupo ir išnaikino maištininkų centrą krašto šiaurėje.

— Bangladešo vyriausybė paleido 224 kalinius.

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klientams,
ir draugams

A. IR J. MĖSINĖ

NAMŲ GAMYBOS LIETUVIŠKOS DEŠROS
ANTANAS ir VIOLA PLIENIS, Sav.
bei sūnus JERRY

2433 Lithuanian Plaza Ct., Chicago, Ill. 60629
Tel.: 436-6888

TRUMPAI

★

— SLA 134-osios Moterų kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, balandžio 12 d., 12 val., Great American Savings bendrovės patalpose, 6201 S. Western Ave., Chicagoje. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Valdyba

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linkiu mūsų klientams ir draugams

MARQUETTE DELICATESSEN

DANUTĖ KURAUSKAS

Skanus namie darytas ir importuotas maistas
Priimam užsakymus pobūviams

2553 W. 71 St. — Chicago, Ill.

Tel.: PRospect 6-2717

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline.

Don't be a Born Loser!

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicagos lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina $15.
Persiuntimas — $1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

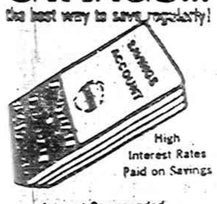

High Interest Rates Paid on Savings

Interest Compounded Daily and Paid Quarterly

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES

FSLIC

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.Tue.Fri.9-4 Thur.9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

NAUJIENOS APLANKYS KASDIENĄ

Visuomenei ir paskiram asmeniui Naujienos dabar yra reikalingesnės, negu bet kada. Todėl šių Velykų švenčių proga Naujienų prenumerata yra ideali ir prasminga dovana tėvams, vaikams, giminėms, draugams, kaimynams, pažįstamiems, seneliams ir kitiems.

Naujienos padės Jums išlaikyti giminės ar bičiulių artumą, nežiūrint nuotolių, ir bus ištikimu ryšininku visai išeivijai, kovojančiai už savo krašto laisvę.

PRAŠOM NAUDOTIS PATOGIA UŽSAKYMO FORMA

Siunčiu $45. Prašau siuntinėti Naujienas Chicagoje kaip velykinę dovaną metams (pusei metų $24). Kitose vietose — $40, pusei metų — $22.

VARDAS, PAVARDĖ .....

NR. IR GATVĖ .....

MIESTAS ..... VALST. .....

ZIP CODE .....

Siuntėjo Pavardė, Vardas .....

.....

Adresas: .....

.....

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE — Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE — Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSIMOKĖJIMAIS. DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PARKE.
ČIA GERIAUSIA VIETA
LIETUVIAMS.

9 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Dilelis butas savininkui. Geras investavimas.

3 butų mūrinis su garažu. Pelningas pirkinys.

Didelis, gražiai įrengtas bungalow. Nebrangus.

ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

SAVININKAS parduoda 3 miegamų namą. 1½ vonios, įrengtas sklepas, didelis sklypas, 2½ mašinų garažas.
7932 S. Mansfield, Burbank, Ill.
Skambinti 422-5115

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai $126 pusmečiui automobilio liability draudimas pensininkams.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4651 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.
Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

REPAIRS — IN GENERAL
Įvairūs Taisymai

TAISO ORO VĖSINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS BEI KROSNIS.
Herman Dečkys
Tel. 585-6624

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5900

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapolis, Agent
3208½ W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois
STATE FARM INSURANCE

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina $5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

Žmona: — Mūsų kaiminka yra gana juokinga: visą dieną nieko kito nedaro tik pliatkavoja.
Vyras: — O su kuom gi?
Žmona: — Na gi, su manim!

and PLEASE make people more careful

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštad.: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629
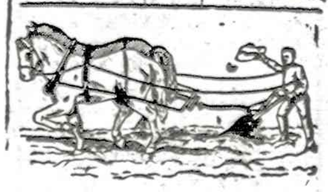
ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000